

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku G. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 marca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. r. pr. K. W. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) 120 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu
kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o
obowiązującą stawkę podatku VAT.**

**3. r. pr. K. W. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) 219,62 zł tytułem zwrotu niezbędnych
wydatków.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 7 marca 2019 r. oddalił apelację
wnioskodawcy G. S. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z 7 grudnia 2018 r., którym
oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddział w P. z 29 sierpnia 2018 r., odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

1. W sprawie występuje konieczność wykładni art. 50 w związku z art. 40 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przez rozstrzygnięcie, czy pracownik kolejowy, urodzony po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., który mimo, że na dzień 31 grudnia 2008 r. nie miał 60 lat życia, po osiągnięciu tego wieku nabędzie uprawnienia emerytalne, jeżeli na dzień 31 grudnia 2008 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia na kolei, łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia na kolei, o której mowa w art. 44-45 oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.
2. Wniesiona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, skoro Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 50 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, uznając, iż emerytura kolejowa należy się ubezpieczonemu tylko wtedy, gdy osiągnie wiek 60 lat do dnia 31 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Podstawa przedsądu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie spełnia się, gdyż skarżący nie wykazuje kwalifikowanej potrzeby wykładni przepisów, uwarunkowanej poważnymi wątpliwościami w wykładni lub rozbieżnością w orzecznictwie sądów.

Emeryturę nabywa się *ex lege* z chwilą spełnienia warunków, stąd decyzja pozwanego prawo to jedynie potwierdza.

Skarżący 60 lat ukończył 2 stycznia 2017 r. W tym dniu nie mógł nabyć prawa do emerytury kolejowej. Prawo do emerytury kolejowej uległo zmianie wraz ze zmianą systemu emerytalnego. Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS pozostawiła prawo do emerytury kolejowej dla urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. (art. 40). Prawo do tej emerytury dla urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. zależy m.in. od spełnienia do 31 grudnia 2008 r. warunków określonych w art. 40 ustawy, czyli warunku wieku 60 lat dla mężczyzn, okresu składkowego i nieskładkowego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia na kolei, łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia na kolei, o których mowa w art. 44-45 ustawy.

Tak literalnie stanowi art. 50 ustawy. Jego wykładnia nie budzi wątpliwości, gdyż treść gramatyczna przepisu jest jasna. Nie ma zatem podstaw teza wniosku, że przesłanka wieku 60 lat może być spełniona po 31 grudnia 2008 r. Jest sprzeczna z art. 50 ustawy, wymagającym, aby warunki do uzyskania emerytury określone w art. 40 zostały spełnione do końca 2008 r.

Ograniczenie to wynika z odstąpienia od wcześniejszych uprawnień emerytalnych, co po części łagodzić ma ustawa z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Wiąże się z określoną datą 31 grudnia 2008 r., którą przyjęto też do innych wcześniejszych uprawnień emerytalnych (art. 46 ustawy).

Inną podstawą wcześniejszej emerytury jest art. 184 w związku z art. 32 ustawy. Ujawniają się tu jednak zasadnicze różnice, gdyż nie każda praca na kolei jest pracą kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach, a tylko wymieniona w dziale VIII, poz. 13-16 wykazu A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Po wtóre regulacja z art. 184 ustawy wymaga wypracowania stażu ogólnego i szczególnego przed 1 stycznia 1999 r. Wykracza to jednak ponad potrzebę argumentacji, gdyż skargi kasacyjnej ani jej wniosku nie oparto na zarzutach naruszenia tych przepisów. Poza tym uzasadnienie wyroku objętego skargą informuje, iż prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 5 kwietnia 2018 r., sygn. III AUa (...), stwierdzono, że skarżący nie spełnia przesłanek do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Skarżący nie wykazuje także podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p. Skoro na podstawie art. 50 ust. 1 emerytura kolejowa nie przysługuje, gdy ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat po 31 grudnia 2008 r., to nie ma oparcia twierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 4 ust. 3, § 15 ust. 2, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.